

Ýumurtga gerek, ýumurtga-a! / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar, Sözler

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Ýumurtga gerek, ýumurtga-a! / satiriki hekaýa ÝUMURTGA GEREK, ÝUMURTGA-A!

Dost bilen dostuň arasy ýer bilen gök ýaly bolýar. Bir dost bolýar baş dosty, ýene biri aş dosty. Ine, şolaryň birinjisiniň, ýagny «barsaň depesine täç edinýän» dostlaryň gurbany bolsaň!

Eşider bolsaňyz, arada, şeýle dostlarymyň biriniň ýarym asyrlyk ýubileýi boldy. Ony mübärekleme üçin has öňräginden taýýarlyk görüp başlanym gowy bolupdyr. Ýogsam...

Hawa, onuň öler janynyň tortdugyny men öňdenem bilýärdim. Oňa şo bolsa bolany, başga zat gerek däl. Onsoňam, süýji zat yrymy üçinem gowy-how. Diýmek, aýratyn zakaz boýunça, has üýtgeşigräk tort ýasatmaly. Dostuň günde elli ýaşap duranok. Aý, bu bir ýarasy ýeňil zat-la. Keýplije, hiňlenjiräp bardym, şäherdäki hyzmat edaralarynyň birine.

– Essalawmaleýkim!

– Size tort gerekmi? – diýip, başy zömmek ak daňlyly bir gelin jiňkerlip ýüzüme seretdi.

Be, bi bedibagt meni tanamaýakyn-aý. Baranymdan «tort gerekmi?» diýip soraýar welin. Dagy näme, şu ýerik seň ýüzüňi görmek üçin gelendir öýdýäňmi?! Işimiň aňsat düzeljegine begendim. Ernim bir ýerik gelmedi.

– Hawa, keýgim, özem...

– Beýle bolsa, onda öz ýumurtgaňyzy getiriň – diýip, ýaňky gelin eliniň hamyr çyrşaklaryny öňlügine süpürişdirdi.

Men allaniçigsi boldum. Ör-gökden geldim. Bi, näme samrap dur-aý?! Agzynyň aýdýanyny gulagy bir eşidýämikä. Ýok, men bular ýalyjaklara üstümden güldürmen.

– Öz ýumurtgaňyzy getiriň diýdiňizmi?

Men çermegimi çekişdirdim, ýokarrak. Ol öz hatasyna düşündi

öýdýän. Çalaja ýylgyrtdy-da:

– Bagyşlaň, bizde ýumurtga ýok, hamyra garar ýaly. Şoň üçinem özüňiz ýumurtga getiriň – diýip, başky oýlanyşyksyz aýdan sözlerine düşündiriş berdi.

Ýüregim ýerine gelen ýaly boldy. Uludan demimi aldym. Aý, näbileýin-how, her hili hokga çykaryp ýören bar. Gaýtdym, şondan göni bazara.

Baý-bo-ow, ýumurtga sorasaň her kim geň görýä. Ör-gökden gelýäler.

– Ýaňy şu ýerde bir daýza satyp otyrды. Oňam towsa göterdiler. Ýylçyr kelleli adamyň aýdan bu sözleri meni ymykly oýlandyrды. Deputatlar bazar ykdysadyýetine geçmeli diýio jedelleşip ýörler welin, il eýýäm geçen ýaly-la. Maňa iki yüze golaý ýumurtga gerek. Şondan az bolsa hamyr garýan maşyn almaýamyş. Diýmek, diňe ýumurtgaň özüne, onam tapsaň, yüz ýigrimi manat gerek. Bu-da juldан çykarjak. Näme etmeli? Wiý, şäheriň etegindäki obalaryň birine baryp geläýeýin-le, beýdip kösenip ýörmän. Aýagymyň aşagynda suw ýaly maşyn bar. Minneti şondan çekeyin. Basdym biline «Žiguliň». Alymny-salymny bermän eltdi, janawar, kolhoza.

Prawleniýäniň jaýynda ýekeje adam oturan eken. Salam-helikden soň özümiň näme üçin gelendigimi aýtdym.

– Ýumurtga gerek bolsa, inim, diňe başlygy görmeli borsuň. Onsuz o meseläni çözüp biljek adam ýok. Häzir her bir ýumurtga aýratyn hasapda durýar...

Walla, edil ýyldyza ýörän ýaly boldum. Hemişe beýle-beýle zatlar bolanokdy. Şäher köçeleriniň her öwründe diýen ýaly satar otyrdylar, ýumurtgany. Ýa towuklat horazlar bilen tersleşäydilermikän?! Ah-ow, bi nämäniň alamatykan?!

Gelenime görä, başlygy görmän gitmäýin. Belki, bir zat bolar. Ýagşy umytda bolmaly.

– Agam, başlyk bahym gelermikä? – diýip, men goşarymdaky sagada seretdim.

Ýaňky adam kakyp oturan çotuny bir gapdala süýşürdi-de:

– Nirä gidenem bolsa agşamluk kontura köwlener – diýip, gerinjiredi. Maňa oturmak üçin ýer görkezdi.

– «Bir naharda, bir gaharda» diýipdirler. Çilimiňiz yokmy?

Gözümi ýaşardyp bir çekeýin-le.

Ol meniň soragymy geň gördi öýdýän. Kinaýaly ýylgyrdy-da, başyny ýaýkady.

– Ýýak, senem-aý, inim, beterinden beterini tapýañ-ow. Ýumurtga-da ýok, çilimem. Ýöne towugyň tezegi garylan gowy nas-a bar, göklärin diýseň.

Görýän welin, bu gün meňki şowlajak däl öýdýän. Kökerlen ýaly bolup, bu ýerde gazarylyp oturmaýyn, gaýdaýyn. Agşamlyk ýene-de geläýerin. Bary-ýogy ýarym sagatlyjak ýol. Gaýtdym, hoşlaşyp.

Obañ gaýra başyna ýetip baryarkam, öňümden bir çadyrly maşyn çykdy. Sakladym, başlykdyr öýdüp.

– Bagyşlaň, siz şu kolhozyň başlygy dagy-ha dälsiňiz-dä? – diýip, men oňa elimi uzatdym.

– Hudaý saklawersin, häzirki döwürde başlyk bolan özüň bolma... Düşnükli. Her kim öz ýoluna rowana boldy. Ýöne öýe gelibem hezilim bolmady. Ýumurtgaly mesele ynjalyk bermedi.

Ýüzümi garaňja tutup gaýtdym kolhoza. Gelsem, kontoryň töwereginiň mähellesi köpelipdir.

– Başlyk bamyka? – diýip, men ilkinji öňümden çykan adaman soradym.

– Kän – diýip, ol geçip gitdi.

Kabinetiniň agzynda ýoňsuzja oturmaly boldum. Brigadirler bilen ýygnak geçirýän eken. Hötjetlik edip garaşdym. Ýumurtga maňa gerek ahwetin, oňa däl. Onsoňam men dilegçi, ýogsam gözüň ýok ýaly süssürilip giräýseňem boljak. Ahyry maňa-da nobat ýetdi. Ol, näme üçindir, meniň bilen agras salamlaşdy, ýa bolşy şeýlemikän?

– Siz artistmi? Şäherden oýun getirjek bolýaňyzmy? Biziň häzir oýun ýadymyza düşenok...

Ol meni artistleň birine meňzetdi öýdýän. Zordan onuň sözünü bölüp arzy-halymy aýtdym. Başlyk başga görnüşe geçdi.

– Tak, ta-ak, ýumurtga diýseňiz-le. Şu wagt ýumurtga bolsa, baý, pul-a ýasajak. Kolhoz galkynaýjak. Ýöne, towuklarymyzam, edil agyz birikdiren ýaly, guzlanoklar...

Ol şeýle bir zeýrenmek zeýrendi welin, pahyra ýüregim awady. Ýumurtga tapsam, getirip beräýesim geldi. Başlygyň keýpini

göterjek bolup, degşen boldum.

– Mañ dogtoryňyz towuklara spiral-zat goýan bolaýmasyn...

Gürrüňdeşimiň gaýtam myrryhy atlandy. Gaşlaryny бүрүşdirip göwünli-göwünsiz gürledi.

– Towuklar bizden ar alýalar.

– Düşünmedim?!

– Düşünmeseň, şeýle! Biz olara bermeli rasionyny berip bilemizok. Aç saklaýas, onsoň olaram...

Toba, aç bolanyň bilen şeýdäýmelimikä?! Onda adamlaryňam köpüsi goluny gowşuryp oturybermeli. Olaryň dürli-dümen zatdan doýa garny doýanok. Nädip doýsun, dükanlar suw çaykalan ýaly. «Adam başy daşdan gaty» diýleni çyn eken-ow. Görýäňizmi, ol her hal, kynçylyklara döz gelip işläň bolup ýör.

Wah, bu zatlar hiç-le, maňa ýumurtga gerek, ýumurtga-a!

Täçmämmet JÜRDEKOW. Satiriki hekaýalar